

ЛИТЕРАТУРА
Книжкаш дешарий
Гюнча

10

КУЛЬТУРА
Галг'ай суртанчах
США хиннача
конференце керттера
кхелахо хилар

9

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№13 (12590)
Бекарга
бутт,
6 ди, 2023 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
майтсела бетта 1-ча дийнахва денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Сийлен хъарак»
яха орден
еннай

МАРХИЙ БУТТ
Маьхашта г'ахьожам
д'аболабаьб

4

КЪОНАХИЙ
Тема доакъашхой
дезалашта терко йир

5

КХЕРАМЗЛЕ
Ц'ерашта духъала
къовсам лоаттабу
МЧСа болхлоша

6

КЪАХЪЕГАМ
Музея ков тоадеш,
болх д'абихъар

7

КЪАМАН КХОАНЕ
Къаман программах
дийцар бахархошца

8

www.serdalo.ru @gserdalo vk.com/gserdalo Дзен сердало

Вахара эргалонаш Наькъаш тоадеш латт

7

Наьха хъашташ

Фецарча кемай
никъ хъабийллаб

4

Даар маъха чухънахъа хилийта гIерт

Султигананъкъан Йоакъап

Мархий хана да-арашта маъхаш тIадеттаргдоацаш, тIахъожам лоаттабу вай республикерча шахъарашка. Укх накъа Шолжа-Шахъарерча тикашка гобоаккхаш, маъхаш малагIча боараме латт хъожаш, хилар цу дакъ тIара болхлой. «Администрацера экономика болча оагIон болхлой ба тIахъожам дIабахъа арабаъннараш.

«Гастроном», «Экоформат», «ЦIагIа мел эшар» яхача йоккхача тикашка маъхаш айдадий техкар цар. Эггара чIоагIагIа теркалдераш да, бахархоша дукхагIа ийдеш дола даараш. Царна юкъе да маша: шура, шурий-цара даараш, налха; царел совгIа генарий даътта, крупаш, котаме дулх, чкъаъра, хавса сомаш, гаън тIара сомаш, шекар, хъоар, хъоарах даъ даараш. Ер санна езаха латтача хана, шийна могачох, наха гIо де хъожаш хила веза бусалба саг», — йоах тхога кхача хоамо. Шахъарерча мэре яхачох, из болх дIахъоргба Рамадан бутт йистебаллалца.

Къаман проектх йолча контракташта 96,3% кулг яздаъд

Султигананъкъан Йоакъап

Республикан паччахъалкхено, ПалгIайчен Кулгалхо-чо хъалхашка оттадаъ хинна декхар кхоачашдир, бекарга бетта цхъоалагIча денга, къаман проектх йолча контрактний кертерча дакъа кулгаш яздаъ даларца.

Кхетаче йолча хана, цох хоам бир ПалгIай Республикан кулгалхохунга Келаматананъкъан Махъмуд-Иаьлага ПалгIай Республикан паччахъалкхен а кулгалхохун а администрацей проектни болх лелабеча урхаллен кулгалхо-чо Малсагананъкъан Бек-хана.

«Юкъара хъаййчача, кулг яздаъ контракташ 96,3% я, йиллача ханага хъежача, из болх дика дIабихъаб ала йиш йолаш а ба. Юхейисача 3,7 процентах бола болх а дIахъош ба, царна кулг язде ха хъатIакхачай.

ПалгIайчен спорта, культуран, дешара министерствоша 100% кхоачаш контракташцара болх йистебаъккхаб, ПалгIайчен автодора Министерствос - 99,4%.

Кулг язде кийчъаъча 65 контрактах йистеъыннай 61», — йоах хоамо.

Юкъарлонна доазонаш то-

адара долча каъхаташта кулг яздаъд мехка массадолча муниципальни дакъбоша.

Келаматананъкъан Махъмуд-Иаьлас белгалдир, проектх дика хъокхамаш хилар, бакъда цу тайпара болх юха а ца соцабеш, дIахо дIабахъа безаш ба, из теркама юкъера ца боалийташ хила беза, 418 млн 259 эзар сомага кхаччалца.

«Кхерамза дика машена накъаш» яха къаман проект 30% юкъерча боарамах Къилбаседа Кавказа дакъ тIа -23%, Росийски Федерацие гIолла-13,8% кхоачашгеш я, йиллача ханал

хъалха.

ДIайихъача тIаьргях бола пайда 4 млн 200 эзар сом ба.

Белгалдаъ маъхаш тIехъара тIа оттаяъча контрактах хургда. «2023 шера къаман проект маъхалгъаккхар лаьрхIа тIахъожам лоаттабеш да, цул совгIа ший ханнахъа хъа ца деш дисача белхех дола ахча тIехъагIа хургдац. Цу тайпара бехктокхаме оттаву къаман проект чакхйоаккха саг. ТIехъа тIадоагIача балха дакъбо ший ханнахъа из хъабе бехктокхаме тIа ву.

Къаьстта йола терко

тIайохийт кертерча дукъ тIадужача министерствошта: гIишлон, дешара, унахцIенон», — аьлар цо.

Белгалдоаккх, 2023 шера ПалгIайче дакъа лоацаш я 44 мехка проект. Вахара юкъей-оалаеш, 12 къаман проекта чуйоагIаш я уж.

Карарча шера бекарга бетта кхоалагIча денга кхоачаш, белгалдаъд укх шера дIадахийта лаьрхIар 5 млрд 221 млн сом да, царех: федеральни ахча — 4 млрд 604 млн сом, республикан бюджетера — 617 млн сом.

УнахцIенон дакъкъе хувцамаш хургда

Султигананъкъан Йоакъап

«УнахцIено» яхача къаман проектага гIолла, дарбанчешка эшаш бола кхоачам лоаттабергба укх шера. Йиь дарбанченна болх дIабахъа эшаш йола 10 хIама эца лерхI.

2019-ча шерагара 2022-ча шерага кхаччалца, вай дарбанчешка хъачуений эгга-

ра чIоагIагIа эшачарех йола 228 керда чоалх. Цох дий-цар мехкадаьга Келаматананъкъан Махъмуд-Иаьлага унахцIенон министра Байлайнанъкъан Мухъмад-Башира. «Дегаи, пхаънаштеи хулаш дола лазараш гучадоахаш йола аппараташ оттаергъа Наьсарерча, Шолжа-Шахъарерча, МагIалбикерча, ци йоацара дарба деча дарбанчешка», — дийцар мини-

стра. Иштта цо хъоахадир, укх шера къаман проектага гIолла республике дIахъош, 230 млн сом дIалоацаш йола 7 вай мехка лаьрхIа программа я, аьнна. Эггара чIоагIагIа вай теркаме лаца дезараш да, цийоацар яха лазар; дега, пхаънашта хула лазараш; берий лазараш. Духъашха деш дола гIо да лоархIамедар. Цунга хъежжа, фельдшерско-акушерски

пункташ хъалгеш бола болх дIахъоргба.

«Цийоацар яхача лазарах могаш боацарашта лаьрхIа 2021-ча шера моттигерча диспансера лаьрхIа МРТ ийцай вай, 2022-ча шера ийцай КТ йоаккхаш йола аппарат, бронхоскопаш. Укх шера а дIахо дIахъош ба из болх. Операцеш ю моттигаш тоаеш а къахъегаргда оаха. Керда амбулатореш хъалгеш латт Сурхо тIа, Южне», — дийцар министра. Берий унахцIено тоаярах йолча проектага гIолла, 60 моттигаш латташ йола керда дарбанче хъалгъаь яргъа укх шера. Иштта тоаяь яла йоаллаш я ТIой-Юртара дарбанче. ДIадахача шера, хала бола унахой вертолеташца кхычача дIабугаш моттигаш нийсьелар. Эшшача моттиге, дIахо а дIахъоргба из болх. Цу гIулакха лаьрхIа 5 млн совгIа ахча хъакъоастадаъ республиканна. 2021-ча шера вай ийцай дIа-хъа лелаш йола техника. Царна юкъе я флюорографаш, маммографаш.

Наха аттагIа хургдолаш, гаьнна ядача юрташка хIара бетта, ший аргIа оттаяь, дIахъа кхувларгъа из. Министра

дийцар, укх тIехъарча кхъа шера, «Земский лор» яхача программага гIолла вай мехкарча 160 сага ахча хъаййцад, аьнна. Йоккхача шахъарашка шоай балха говзал лакхъе вахийтар 4120 саг. Мехкадас белгалдир, дикка дарба де аьттув хургбола накъаш леа дезилга. Гетгара чIоагIа тIахъожам эшаш гIулакх да из таханарча дийнахъа. «УнахцIено» яхача къаман проектага гIолла дукха болх дIабахъа аьттув баьннаб. Керда дарбанчеш хъалгъаь, тишгъеннараш тоаяь, эшаш бола кхоачам Иалашбаьб. Дукха да хIанзчул тIехъагIа де дезар а.

Амбулатореш, ФАПаш гаьнарча юрташка хъалгеш бола болх, дикка тIахъожам беш, дIабахъа беза, хIана аьлча, могаш воацар эггара хъалха цу моттигашка вода. УнахцIенон гIулакх тоалургдолаш, вайна эш лакха кхетам бола лораш. Къона, дуккха кердадараш Iомадаь говзанчаш хъаййбе беза. Республикан кулгалхоша тахан доккха гIо лоаттаду унахцIенча вахара, цунга хъежжа, хIара денна из моттиг тоаеш дIадахача деза вай», — белгалдир Мехкадас.

Тема доакъашхошта го дергда

Гаьгенаькъан Марина

Тема доакъашхошта, цар дезалашта новкъостал лоттадарах бола болх бувцаш йола семинар дйайхьар вай республике.

«Видеоконференци санна дйайхьача цу кхетаче, шоай лоттамагта лелача гончаша лоттадир, тема операцен юкье хиннача наха, цар дезалашта малагта тайпа го де деза.

Москверча паччахьалкхен университетера хьехархой бар кхетачен кулгал дьараш. Семинаре дикка даьшхар, тема доакъашхошта, цар цйагтарбарашта психологически го хургдолаш, малагта хламаш лораде деза. Из кхетаче влашагьеллар вар, парте генеральни совета доакъашхо йола Святенко Инна», — йоах тхога бенача хоамо.

Из кхетама семинар дйайхьар «Цаи йолча Россекхалнаьха кьаьгега», «Тем тйара доттагал», «Коталонна шоай лоттаме го дераш», «Кьона гварди» ячача моттигий доакъашхошта лаьрхйа.

Тема доакъашхо белгалвир

Газданаькъан Ахмад

Йоккхача Ачалкхе вахаш волча Чемхьилганаькъан Казбека майдилг луш кхетаче йир Маггалбика районе.

Донбассе лаьтгача тема юкье майрал, денал гойташ, шийна тладехка тема декхараш дизза чакхдоахаш лаьтгача Казбека елар «Денал хиларах» яха майдилг. Маггалбикерча администраце

дйабихьар из болх.

«Даьхен яхь лораеш, лакхара майрал гойташ чакхбаьннача блухоща тел из тайпара майдилг. Тахан вай массане доаккхал де доагаш, хйаране масал эца дезаш, никъ ба Казбека

хьабенар. Тяхьа тйаюагйа тяхьенна бовза беа кьаман турпалхой, кхерамга човха ца байташ, духьаллаьттараш», — дийцар тхога администрацен болхлоша.

Даьхе лораераш бийцар влашагкхийттараша

Султиганаькъан Йоакьап

Палгйаичен Шолжа-Шахьаре нахаца хиннача влашагкхетаре дийцар, Даьхе лораеш латтарий лакхача сийленах, иштта контрактрах тема амал деш болча блухоех, аьлар «Сердало» газетага доал деча даькъ тйа зарбан болх лелабераша.

«Шолжа-Шахьара №1 йолча Юкьерча ишкола кхетачен зале гулбелар, хьалхале лелаеш шахьара кулгалхо Гумаранаькъан Аслан а волаш, депутатий Горсове-

Эскаре тйабехаш ба кагирхой

Султиганаькъан Йоакьап

Эскаре кагирхой тйабехаш бола болх ба Магасе дйаьшош. «Бйаьсти-2023» ячача лоттамагта, шоай декхарашкхоачашдеэскаредакхийчое, яхаш, мехкарча кагийча нахаца кхетаченаш дйайолаьй. Магасе бахача кагирхошта дйадийкьар, эскаре уж тйабехаш дола каьхаташтйаьхемаш.

Шахьарерча администраце влашагкхетардехцарга, такха дезачадекхарах, ишттакхьдарехдолалоархйамедарашдуваргдолаш.

Кагирхой, геттара раьза болаш, хьатйаихарадминистраце, тешал дир, эскаре гулакх дешоашкийчахилара. Шахьарерча администраце яхачох, дйахо а лакха тйаьхожам беш, дйаьхоргболаш ба из болх.

та кулгалхо Оздой Ингисхан, кулгалхочун гйонча Беканаькъан Халид, тема комиссариата викал Дзангенаькъан Мухьмад, цу даькъ тйа бахаш бола нах. Цига дийцар Российски Федерацие контрактрах эскаре амал де бахара болх дйа мишта хьу», — йоах хоамо.

Тема комиссариата викало дийцар доакъашхошта, контрактрах тема гулакх

дйадахьарах боалаш бола пайда малагта ба, Даьхе лораерах цар малагта сий даргда, дйахо вахара аьттув малагта хургда.

Доал деча даькъ тйа бахача наха хьалхадаяккхар, бйаьсти контрактрах эскаре амал де ваха безам болчун Шолжа-Шахьара администраце телефон хьатоха езилга укх номерах +7 (928) 096-04-01.

Палгйай тйемхой мугларашка увтт контрактрах

Султиганаькъан Йоакьап

Палгйай Республице контрактрах Герзашцарча низий мугларашка увттараш влашагтохаш, юкьарлон а иштта паччахьалкхен а болх дйаьшош ба. Тушола бетта Россекхетардехцарча низий Министерствос, Палгйай Республикан паччахьалкхенца, доал деча моттигерча йаьдалца цьхана цу дешаца ювзаенна 32 кхетаче дйайхьар нахаца. Уж дйаьшош гойтар СВОна хьалхашка латта декхараш, хьамсарамохк лора-

бара Герзех дизача низий мугларашка юкьеболхарашта хьалхашка отгача декхарех лаьца, аьлар «Сердало» газетага республикан Кулгалхочун зарбан болх лелабераша.

«Палгйаичен тема комиссариата яхачох, вайцигарча кагирхоша йоккха терко тйаьхийтар цу хоама, кхетачен доакъашхоша цахаддаш шоай хаттараш а делар, царна доагаш дола жоп а делар. Цу тайпара дйабихьача балха чаккхенга хьежача, гуш дар вай мех-

карча 20 сагал совгта болча кагирхоша цу мугларашка контрактрах баха дагахьа дехараш яздаьлга. Цар хержар Кьулбехьара тема округ, Фецарча-десантни эскаре баха лаьрхйар цар», — дувц хоамо.

Белгалдоаккх, карарча хана контракт отгаю цьхан шера, кхаш шера, пхе шера. Вай доазон тйа уж хилча, царна луш дола ахча 32000 сом да, СВО даькъа лоацаш хилча, 185 эзар сом. Цига даьккхца цьхашу цаи ах шу санна дйалоархй, пенсех баха йиш я 12,5 шу даьлча, лаьрххйа йолча операце даькъа лоацаш

хилча кхьа а хьалхагта.

Контракт дйаьлоагйара цкьара луш дола ахча 195 эзар сом да. РФ оборона Министерствогара, Палгйай республикан кулгалхочунгара 100000 сом лу. Из доацаш а, тема ипотека, кхьыдола вахара хьалаш аьттув болаш хул.

Иштта тайп-тайпара болх дйаьшош дийцар, бйаьсти эскаре амал де тйехьарца дувзадена дош а, цунах макьаваккхара дош а, тйаьхемаш йола ха хувцарах а, кхьыдолча республикан кагирхошта лоархйаме хетача хламаех а. Гулбеннарашка,

цар даьшка-ноаношка аьлар, Россекхетардехцарга, такха дезачадекхарах, ишттакхьдарехдолалоархйамедарашдуваргдолаш.

Ала деза, цу тайпара тема комиссариата бахарахошца дйаьшош бола болх дйахо а, массайолча хана, бе лаьрхйалга. Из дйабыхьа лерхй Навсарен-Шахьаре бекарга бетта кхоалагйа денна, цу бетта дйаьлагйа дйинахьа — Маггалбик-Шахьаре, яьхлагйа дйинахьа — Шолжа-Шахьаре.

Фецарча кемай никъ хъабийллаб

Коазой Мадина

Аьтинга беттагара маьцхали беттага кхаччалца, «Северсталь» яхача компане Карелера ГалгГайче хъа а юха а миха кема леларгдола никъ хъабийллаб. Хьалхара рейс яхлагГича аьтинга бетта хургья, аьнна, хоам бир ГалгГай Республикан паччахьалкхен зарбан болх лелабераша.

Петрозаводскера миха кема арадаргда аьтинга бетта бархлагГича дийнахъа 8 сахьат 15 минот яьлча, хГайта Осканаькъан Сулумбика цДераГича «Магас» аэропорте из Юдоссаргда 12 сахьат 10 минот яьлча. Цу дийнахъа 13.00 сахьат даьлча юха а Гюргда из. Кареле аэропорте из хургда 16 сахьат 55 минот яьлча.

«Кердача наькъ тГа миха кема леларгда кГира цкъа, ерача дийнахъа», — аьлар ГалгГай паччахьалкхене.

Маьхашта тГлахьожам дГаболабаьб

Султиганаькъан Йоакьап

Мархий бетта кхачанна маьхаш тГадеттаргдоацаш, тГлахьожам бе арабаьннаб цу даькъ тГара болхлой. Укх езаца хана, эцаш дола даараш ма хулла мах лохагГа латташ хила деза, йоах цар. Илдарха-ГГалий

тГарча тикашка гГолла го боаккхаш, чакхбаьлар болхлой.

Из болх дГлахьораш ба шахьара администрацера, Роспотребнадзорера кГахьегамхой. «СИТУ ЦЕНТР», «Парус» яхача даараш дохкача йоккхача моттигашка тГлахьожам бир. Ха чакхьяьнна,

телха хГамаш йий техкар болх-лоша. Таханарча дийнахъа, маьхаш айдаь доацилга хъахьекхар цу тохкамо», — йоах тхога кхачача хоамо. Шахьара вице-мэр волча Джандиганаькъан Азраила тикай даьшка дехар дир, марха доаста денош гаргакхачача, дукхагГболча базархоша

леладеча тайпара, маьхаш ай ма де, аьнна.

Даьла духъа лелараш, из гГулакх лораде лаьрГа ба. №1 йолча йоккхача складе хурмаш шоаш хъайцача, маьха еза йо-ацаш йохк бахархошка. Цул совГла, кхьболча кхачан маьхаш а могоча тайпара лохдаьд.

Беркате болам хьаллаьцар студенташа

ГГазданаькъан Ахьмад

Марха даста ха хъаэттача, новкъа лелача наха хийи хурмаши дГакъаш лелача, шоай лоГамагГа гГо де арабаьннарех дГакхийтар вай мехкара студенташ. «Дика дегаш» яхача, паччахьалкхен университетера из оагГув хьаллоацаш болча новкъостал дераша, мархий бутт йистебаллалца дГлахьоргдолаш да из беркате гГулакх.

«Наькъа водаш, марха даста ха хъаэттачун могошал хоатташ, хий, хурмаш луш, новкъа латтаргба студенташ. Наькъ тГа нийсбен-нача, вай динца боацача наьха а аьттув ба хий менна, хурма кхаьлла, моцал юхатоха. Иштта дГлахьоча хозача гГулакхо дуккхача наьха дегаш сомадоах. Даьла раьза хургвола гГулакхаш доаржадеш, даха аьттув хилба вай!» - дийцар тха газетага паччахьалкхен университетете

ГГалгГайчен берашта дийцар мархий беттах лаьца

ГГазданаькъан Ахьмад

Яндарерча культуран Цен исбахьален кулгалхочо Йовлой Мадинас берашца кГамаьл дир, «Рамадана дозал а ценала» ювцаш.

Берашца ше кГамаьл деш, цо белгалдир мархий бетта бусалба наха марха кхаба тГадождаь хиларах а, хГара бусалба сага из мел деза да а. Бераша, цГоагГла теркам тГабохийташ, ладийгГар цун кГамаьлага, иштта цар шоашта бакъахъа хета хаттараш а делар, царна жоп луш, Мадинас белгалдир массе а дикагГйола мархий бетта оагГув.

«Мархий бетто массадолла бусалба адам вГашкаоз. Цу юкъе уж берригаш а цаьлаш ба. ЗГамигвар а, воккхавар а, кГевар а, вГабхийвар а. МоллагГича кГаман мара уж цахиларах, бесаш тайп-тайпара цар хиларах, Рамадан бетта цар массане а марха кхоаб.

Рамадан — из КьорГан бутт ба, цунна сердал дГайовш яц. КьорГла — из сердал я, цо сийрдадоах бусалба наьха дегаш, иштта хургда кГематди тГадалца», — аьлар Йовлой Мадинас «Сердало» газета корреспондентаца ше кГамаьл деш.

Магасе, хий тохаш, мешений а гIашлой а наькъаш цIендеш, латт

Султиганаькъан Йоакъап

Іан замалахьа беш бола гIум а тух а хьоарца болх дIабихьачул тIехьагIа, Магасе, хий тохаш, наькъаш а наькъа такилгаш а цIендеш латт, аьлар «Сердало» газетага шахьара администраце.

«Чакханаькъан Саида, Гаьгенаькъан Бота цIерагIча урамашка, иштта Завьганаькъан Идриса цIерагIча проспекте, хий а тохаш, наькъаш а наькъа такилгаш а цIендеш латт. Болх дахьоча юкъа, наькъа йистощка дIачIоагIенна хоттах хьахинна галаш а кхийола нувхаш а дIайоахаш, наькъа такилгаш цIендеш бола болх дахьош ба», — йоах хьабайтача хоамо.

Цу тайпара болх лаьрхIа дIабихьаб шахьара наькъашка а наькъа йистощка а Магас-Шахьара ЖКХ болхлоша, лаьрхIа йола техника юкъе а йоаккхаш, дIахо а дIахьош ба из болх.

Шолжа районе Іаьржача хига кийчо яьй

Коазой Мадина

Шолжа районе Іаьржа хий (наводнени) доагIе а аьнна, кийчо яь яьннай, аьлар доал деча даькъ тIарча администраце зарбан болх лелабераша.

Района доазон тIа ши хий да ІодоагIаш: Эсеи Шолжи. Юххе гувнаш да, цар тIара а, бIаьстан лоа дашача хана, хий чухьед. Цу хана лаьрхIа кийчо е езаш хул цу гIулакхага.

«БIаьстан догIаша а ІодоагIача хиша а зе дергдоацаш, дагадоацаш царех наха зулам даргдоацаш шинна хин — Эса, Шолжа — йистош цIеньяьй, цу хьакьехьа е еза кийчо а яьй», — аьлар Шолжа района администраце.

ЦIерашта духьала кIовсам лоаттабу МЧСа болхлоша

Коазой Мадина

Ци ялара кхерам болаш йола моттигаш гучаяхара ПалгIай Респубике гIолла йолча МЧС керттерча урхаллене хьалххе а кийчон балхаш дIахьош да.

ТIахьожам лоаттабеча отделе болхлой Іоахилганаькъан Муса, Понганаькъан ІбрахIим баха хилар лоалахарча боккхача шин боахаме — унахцIенон, юртбоахама министрствашка, аьлар «Сердало» газетага

хатарашта духьаларча боахама зарбан болх лелабераша.

Шоаш бихьача наькъа юкьедоагIаш, цар хоам бир министрствай кулгалхошка а, иштта цIера кхерамзленах бех-

ктокхаме барашка а, царгара хьадехача хIамах лаьца.

«Царех хIаранена дIадозийтар, зулам даргдоацаш, хьалхарча арIагIа ха дезар», — аьлар МЧСа викалаша.

Наькъашта тIахьожам бераш шоай болх дIахьош ба

Коазой Мадина

БIаьстан деношка догIаш латташ, хин хьал хувцадалара тIахьожам лоаттабу наькъашта доал деш йолча министрствон болхлоша. Укх деношка Шолж цIенде ара-

баьнна, къахьегаш ба цу даькъ тIара къахьегамхой. Шолжа район, къаьстта Эбарга-Юрт, догIаш латташ, хий айлуца хана гетгара лорае езарех я.

МоллагIа хIама нийслой а,

кечам хила беаза массахана. «Шолжа районерча тIаьшта кIалхара моттигаш цIеньеш боахк болхлой. Хиво Іокхихьа нувхаш, цхьацца бIеха хIамаш дIайоахаш, лостам бу цу моттигашка.

БIаьстан хана догIаш

дIадоладелча, лакха тIахьожам лоаттабеш дIадахьа деза из гIулакх. ТIаьш талхаргдоацаш, хьаловш йола нувхаш ханханахьа дIаяха еза», — дийцар наькъашта тIахьожам лоаттабеча министрствон болхлоша.

Магаса баьццарча доазон тIа арIанара болх бу

Султиганаькъан Йоакъап

БIаьстан дIайха денош хьаоттарца, шахьар тоаяра хьалхашка латта декхараш кхоачашдеш, Магас-Шахьара «Зеленхоз» оалача МКУ болхлоша баьццарча доазон тIа деш дола балхаш дIадоладаьд шоай арIагIа доагIача беса, аьлар «Сердало» газетага Магаса кулгалхой зарбан болх лелабераша.

«Балха чудоагIа керттердар шахьара доазув тоадар да, из ларде а лоацаш, цахаддаш

буц хьокхаш бола болх дIахьош ба. Цудухьа къаьстта из декхар тIадиллар Магас шахьара кулгалхочун декхараш кхоачашдеш волча Орцхананаькъан Зайта, столицан урамаш кийчде, аьнна», — хоам бу мехка доал деча керттерча даькъа администраце.

Тахан хьатIаяьнна буц дIахьокхаргья Завьганаькъан Идриса проспекта тIа, Гаьгенаькъан Бота, Чакхенаькъан Саида цIерагIча урамашка. ХIара дийнахьа доазув баьццара хилийтира бехктокхаме болча болхлоша,

лакхьенна баьццаш хьокхаш, гаьнаш йолаш, урагIйолхаш латта дIайийна хоза, зIамига гаьнаш нийсьеш бола болх дIахьош ба. Цу балха чудоагIаш да гаьнаш

дIатедар а дIатийдараш дIаяхьар а. Цул совгIа, визаш дIаде лаьтта охкаш да. Хоам бу: Магас-Шахьара даькъ тIа цу тайпара болх хIара дийнахьа дIахьош хургба.

Накъаш тIа арадувлача оакхарех, лоралуш хилара тIахьех

Султиганакъан Йоакъап

Накъашка машенашца лелараша теркал ца деш, дукха башха ца хеташ, дита йиш йоацаш дола цхьа хIама да даьржа.

БIаьстан ха эттача, «Акха хьайбаш» яхача накъашка хьалдеттача улга терко еш хила беца бахархой. «Из тайпара улг БIаргадайча, машен дикка лаьгIьяь, лоралуш тIехвала веза машенача водар.

Укх хана хьунашта юкьера, гавнаш ягIача моттигашкара тайп-тайпара хьайбаш, оакхарий аралелха тарлу машена накъ тIа. ДукхагIйолча хана, ара боад эттача долалу оакхарий, хьайбаш накъа дехьадувла.

Иштта хиннача аварех докка зе дала тарлу», — кхайкарал ду нахага накъашкара хьал лорадеча МВД болхлоша. Ара йIовхал эттача; гувнаш, лоамаш долча салаIа арабувлача наха из хIама дичде йиш яц!

Музея ков тоадеш, болх дIабихьар

Коазой Мадина

Накъашкара гIулакх лорадарах йолча министерствон болхлоша къахьийгар, Малсаганакъан Тухана цIерах йолча Насарерча музея ков тоадеш. Из хоам тхога бу цу

министерствон болхлоша. Осканакъан цIерах болча урам тIарча музея хьал тоаде, хувца деза ха тIехьянна дукха ха я.

Массехк шу хьалха дийцадар, музея керда гIишло лур-

гья, аьнна. Таханарча дийнахьа, тeIа, дIахьовзилга доацаш, готта йолча цу гIишлон чу болх дIахьош ба цигара болхлой.

Иеш бола моттиг ма хетта еце а, шоай болх бехктокхаме, боагIгача боараме дIабахьа гIерт уж. «Цу наьха гIулакх

цхьа кIеззига аттачахьа даккха, коа лостам бе лаьрхIар оаха. Нувхаш, ца эшаш йола баьцаш дIа а яьха, 1000 кв. м. долча дозон тIа асфальт Iобуллаш болх бир», — йоах министерствогара бенача хоам тIа.

Накъаш тоадеш латт

Коазой Мадина

тоаеш латт уж моттигаш.

Боккха болх дIахьош, тоабеш латт «Кавказ — Пажарий-Юрт — Оалкам — ТIаргам — Чми — Алхасте — Галашке» яха никь. КIалхара къаьна никь дIа а боаккхаш, керда никь Iобуллаш,

Боккха никь тоабаш баьлча, Iобулларгба гIаш леларашта лаьрхIа бола 865 метрах латта никь. Цул тIехьагIа, накъашкара гIармаш увттаеш, басарца такаш хьокхаш, чакхбарг-

ба болхлой. ДIа-хьа ухача наха геттара паргIата, дикача хьале из никь хургболаш, боккха болх дIахьош латт цига.

«Деррига балхаш даь йистедала лерхI оаха бIаьстан тIехьара бутт йистебоалача хана. Геттара дукха догIаш лат-

таш ца хуле, Даьла къахетамца, ма хетта дIагIоргба болх», — аьлар накъашта тIахьожам лоаттабеча министерствон кулгал деча Хаматхананакъан Батыра. «Кхераме доаца дика накъаш» яхача проектагIа долла дIахьош ба из берката болх.

Накъаш цIендераш арабаьннаб

Коазой Мадина

Шахьарашкара, юрташ-кара накъаш цIендеш, цигара лостам лорабеш лелача наьха салоIилга дац. Ди, бийса доацаш, къахьег маьлха беса къоанзолгаш лелача болхлоша, вай лела накъаш хоза куц долаш хилийта гIерташ. Укх накъа Шолжа-Шахьарерча, Эбарга-Юртарча накъашка даьнна кIоагаш дIадукъаш хилар уж.

ЦаIаш из болх беш боажача юкьа, вокхар накъа йистох цIенйир. «Шолжа-Шахьарера, Илдарха-Галий тIара, Эбарга-Юртарча машенаш лела накъаш дулаш, гIаш леларий моттигашка лостам беш, къахьийгар цу даькъ тIарча болхлоша», — йоах тхога кхайчача хоамо.

Ахархой коартол дIаювш ба

Коазой Мадина

ГIалгIай Республикан ахархой-фермерски дикагIчарех болча боахаме, гIалгIашта эггара дукхагIа дезача баьцадарех йола коартол дIаювш латт. Боахама кулгалхочо Хьоашаланаькъан Iамархана СМИга аьлар, коартолаш-та лаьрхIа хьакьоастаяча бIаь гектарах 40 гектар дIайийна яьннай.

«ДикагIдола коартолий фу дIадувш да: Рэд Скарлетт, Колумб, Аризона. Уж тайпаш вай Iаламца дика тарлуш да. Вайцигарча хаоттама хьалаш мегаш да царна. Цул совгIа, коартолаш чам болаш а я.

Таханарча денга кхоачаш, дIае езача 100 гектарах шовзткъа гектар дIайийнай. Йийллача моттигерча лаьт-таш тIа дIадувш долча баьцадарашта лаьрхIа кхы а

40 гектар лаьтта хьакьоастадаьд оаха», — аьлар фермера. Карарча шера, боахаме коартолашга а баьцадарашга а лаьрхIа хьакьоастадаьча лаьттах дийцар ГIалгIай Республикан лаьтта, баьцовгIаш леладара йолча отдела кулгалхочо Оздой Заьлмахас.

«Республикан Кулгалхочо тIадиллача декхарах, коартолаш а баьцадараш а дIадера дола лаьтта массех-

каза шердаьд боахамашка. ДIадахача шера ГIалгIайче коартолашга лаьрхIа хьакьоастадаьр 900 гектар лаьтта хиннадале, карарча шера из 1500 гектарага кхоачаш да. ХьалхагIа йийллача моттигерча лаьтташ тIа дIадувш дола баьцадараш 300 гектара тIа дIадувш хиннадале, хIанз уж дIадув 600 гектара тIа», — аьлар ахархой министерствон викало.

ГалгIайчен 43% бахархой котама дулхах кийчдаь даар дезаш ба

Гаьгенаькъан Мартина

«Сердало» газета болх-лоша дIабихьача хаттарий балхо хьагойт, республикан 40% бахархой котама дулхах кийчдаь даар дезаш болга.

Бахархошка денна хаттараш дар, малагIа тайпа дулх деза царна дукхагIа: бежана дулх, чкъаьра е котама дулх. 43% хаттарашта жоп луш хиннача бахархоша аьлар, шоай дезала эггара дукхагIа котама дулхах даь даар деза, аьнна. 24% бахархой чкъаьрах даь даар дезаш хилар, 13% наха аьлар, ер ма дий аьнна селлара даар кьердаш хIама дац шоай.

Къаман программах дийцар бахархошца

Султиганаькъан Йоакъап

Къаман программо лаьрхIар хьаллоацаш, республикерча Парламенте, «ЦаI йола Росси» яхача парте доакъашхой, моттигашкарча депутатий кхетаченаш хилар Жайрахьарча, МагIалбикерча, Илдарха-ГIалий тIарча бахархошца.

«Къаман программан доазонашка дIадихьар вIашагIкхетар. ДIадахача шера дIабихьача балхах дийцар гулбеннараша», — йоах тхога бенача хоамо. Белгалде деза, Къаман программан хьалхашка латта кергтера декхар, бахархой вахара хьал то-

адарца, аттачяхьа даккхарца дувзаденна долга.

Духхьал цу наькъ тIа къахьегаш я из программа берригача мехка. ХьатгIайца декхараш дизза кхоачашде гIерташ, дIахьош ба из болх. Цун тешал деш я, вай республике хьальеш латта ишколаш, берий бешамаш, почташ, дарбанчеш, поликлиникаш, культуран ценош, цул совгIа, дукха къахьегаш тоаеш латта шахьарашкара моттигаш. Гулбеннараша дийцар, дIахо дIайодача хана а иштта хьинаре, беркате къахьегам боаржабеш дIаяха еза Къаман программа, яхаш.

«Къонала беш» яха яхь дIакхайкаьяь вайцига

ГIазданаькъан Ахьмад

ГалгIайчен кагирхой Комитето «Къонала беш» яха видеогойтама яхь дIакхайкаьяь, хьалхара кхо моттиг яккхарашта 30,20,10 эзар сом лургда.

Видео дукхагIа даькъе мехка ахархой культуран оагIонах лаьца хила еза, иштта хьагойташ хила деза хьаьнача гIалгIай лаьтта ший кулгашца цьаьца хIама хьалкхее ловш хилар.

«Iа а хьа гаргарча наха а хIара шера сахьаташ доах беша, цига цьаьца пайда бола хIама хьалкхееш, хоза а ший тайпара а хила тарлу уж. ХIанз хьа таро я, Iайха деш дар хьа а гойта, цунах ахчан совгIат даккха», — иштта кхайкарал ду яхь вIашагIьеллараша. «Сердало» газета корреспондента ловш хилар, дийтта шергара ткъаь итт шерга кхаччалца ха яьнна ГалгIайчен бахархой цу юкъе дакъа лаца таро йолаш болга. Цар шоай болх хьагойта беза, #Къонала беш-Инг хештег а оттаяь.

БIаьстан-ахан балхаш тIадола гойтам цьан минотагара пхе минотага кхаччалца хила беза. Цига дакъа лаца безам болчо тов бетта 15-ча денга кхаччалца йолча хана, дехар (заявка) дIачудала деза, цунна чаккхе ергья карарча шера ардара бетта цьаьолагIа дийнахьа.

РФ Iалама дикача моттигашта юкъе хила гIерт ГалгIайче

Султиганаькъан Йоакъап

Россерча моттигий Iалама хьалаша хьагойт, таханарча денна ГалгIайче мехка дикача экологически субъекташта юкъе хиларо, аьлар «Сердало» газетига республикан паччахьалкхен зарбан болх лелабераша.

«Из хьал дIахо иштта хурдолаш вай декхарийла да гонахьара Iалама, экологе хьал лораде: хиш а, лаьтта а, кхыйола моттигаш а, блех ца еш, лораеш, цIена лелае. ТIахьожам боаца хьу цатедар, хьайбай дуне лорадар, гонахьарча Iалама йоакхо яр, тахан хIаравар декхарийла отта везаш гIулакх да», — аьлар ГалгIай Республикан кулгалчо Келаматанаькъан Мухьмуд-Иаьлас ший телеграм-канале, республикан экологически хьала мах беш.

Макшарипа Махьмуд-Иаьлас лоархI, хIара ГалгIайчен ва-

хархо декхарийла ва из лоархIме моттиг лорае дешаца а гIулакхаца а.

Эггара чIоагIарIа Iалама зе деш вар саг ва, аьнна, белгалдир цо. Цудухьа из хьал тоадар а цунах тийша да, из цу хIаман хам беш хилча, деррига а ше метгадоагIаргIа. ТIаккха вайна гонахьара Iалам а цIена хилча, вай вахар а дикагIа тоалургIа.

Белгалдаккха деза, «Экологи» яха къаман проект кхоачашье дагахьа геттара тIателар дIадахача Iай а иштта дерригача шера а. Республико массе а оагIорахьара кхоачашдир хьалхашка лаьтта декхараш. Толам баьккхар «ЦIена мохк», «Коммунальни чIоагIа нувхашца тайп-тайпара къахьегар», «Тамашийна хьасташ лорадар», «Хьунаш лораар» яхача даькъошка.

ГалгIай Республико из болх дIахо а иштта дIахьоргIа лакхача боараме.

Галгалай суртанчах США хиннача конференце керттера кхелахо хилар

Гягьенакъсан Марина

США вахаш вола цѳихеза Галгалай суртанча «Американ суртанчаш» яхача къаман гойтаме жюре кулгалхо хилар, аьлар «Сердало» газета корреспондентага Паччахьалкхен исбахьален искусствай музее.

«Тушоло бетта ткъаб

ийслагІча дийнахьа карарча шера США Къулбехьен Королине Іоахарганаъкъан Дауда керттера кхелахо волаш къамаьлдир «Oil painters of America» исбахьален гойтама конференце.

Къабстта исбахьален искусствай говзанча вар совгІатий фондера 150 000 американ доллараш яхье котбаьннараш та юкье дїадекъа бокъо йолаш

хиннар. «Американ суртанчаш» яхача кхоллама чуввогІаш ва 35 доакъашхо, вай мехкахо цаІ ва цига хила безача «говзанча» яхача кхаь боарамах эггара лакхагІча лагІа тІа латтар. ЛаьрхІа совгІаташ денначул тІехьагІа, Іоахарганаъкъан Дауда шозза говзанча-класс дайихьар», — аьлар Галгалай Республикан суртанчий музее.

«Доазол арахьа бахача вай къаман викалий кхолламга хьож тхо даим. Іоахарганаъкъан Дауд тамашийна начІал дола суртанча ва, иштта саг а ва, цо массайолча хана цецвоаккх ший кхолламца», — аьлар Галгалай Республикан Паччахьалкхен исбахьален говзала музее кулгалхоцо Тїумхой Любас.

Галгалайчен «Кванториумо» вІашагІьеллар проектни ишкол

Гягьенакъсан Марина

Ишколера бераш цІахийцача хана, «Кванториум» яхача берий технопарко берий проекта дїе дийнахьара ишкол хьайийллар, аьнна, хоам бир «Сердало» газетага цу урхаллен болхлоша.

Тушоло бетта 27-ча денгара 31 денга кхаччалца, «Кванториума» кІийлен тІа проектни ишкола дешар дїадихьар. Хьалхарча дийнахьа ишкола дешархошта технопарка хьехархоша лекцеш йийшар, цу тайпара цар хьалхадаьккхар проект мишта хьакхолла еза, белгалйир текст язъара йола оагІонаш.

Дешара программа йистеяьнначул тІехьагІа, дешархоша «Кванториума» доазон тІа шоай доалахьара балхаш дир. Юххерча дийнахьа командаша шоай проектш йистеяьхар.

«Автоквантум» тоаба чубоагІача дешархоша хица болх беш хургїола, хехкаш йола, радиоца дІа-юха лелаш, модель хьакхеллар, хІаьта «Хайтек» команда йир МагІалбика тІема «Дагалоаттама карта» яха 3D модель, «Аэроквантума» доакъашхоша гойтар F-22 истребителя модель а, цун болх а, энерджиквантумцаша «Кванториума» белгало маьлха батареяца цахаддаш болх беш хургїола проект гойтар, «Робоквантум» команда «Коача сапа чулеладу кеп йир», — аьлар хоамо.

Проектни ишкола доакъашхоша дика пайда эцаш каникулаш дІайихьар.

Ерригача коллектива цІерагІа сона ала ловра даьхача толамаш тІа цасецар, дІахо а дегІадоагІаш хилар», — аьлар берий «Кванториум» технопарка кулгалхоцо Янданаъкъан Салмана.

Филармоне 30 шу дизад

Іарчакханаъкъан Сали

Хамхой Элмарзий Ахьмада цІерагІа Галгалай паччахьалкхен филармони хьаь хиннай 1993 шера бекарга бетта ялхлагІча дийнахьа арабаьннача Министрий совета № 7 йолча соцама кІийлен тІа. Цу хана денз, мехкахой а арахьа бахача наьха а дегашта салоІам беш, хьабоагІа цун артисташ: ашархой а тайп-тайпарча лостамагІа бола илиалархой а. Цун тхов кІалха къахьегаш хиннаб къаьнагІбола а къона а артисташ. Цига болх беш хиннаб дика бовзаш бола илиалархой Охценаъкъан Хади-

жат, цун йиша Роза, Имагожанаъкъан Осман, Оздой Іамархан, цун фусам-на-на Мизерная Татьяна, Хулаганаъкъан Артур, Горчханаъкъан Мухьмад, Къоастой Михаил, Тимарзанаъкъан Іалихан, кхыбараш.

Цар хьабена никъ дїахохьош ба укх тІехьарча хана къонача ноахалах бола илиалархой а ашархой а. Наха хоза хеташ да Эсамарзанаъкъан Іалаудина, Гетагазанаъкъан Іайнай, Налганаъкъан Лемай, Янданаъкъан Хьавай, Суммамай, царех тарра кхычар а иллеш.

Филармоне айхха бувзамаш лоаттаду кхыча республикаш-

карча артисташца. Вай мехкарча бе-беча моттигашкара дикагІбола артисташ хиннаб дуккхаза, вайцигарча доккхача а зламйгача а концертташ дакъа лоацаш. Царех ба Киркоров Филипп, Кагирова ПаьтІамат, ДимаевІар Іаьла, Михайлов Стас, Казанова Сати, Басков Николай, Керимов Ренат, кхыбараш.

Цун болхлой дакъа лоацаш хиннаб тайп-тайпарча яхьашка, дуккхача мехкашка хила вІаштІехьадаьннад цар. Филармонена чуйоагІаш я халкъа инструментий оркестр, илиалархой маІача наьха а кхалнаьха тоабаш, халхара ансамбль «Аьрзи», иштта кхы дІахо а. Цунца айхха бувзам

болаш ба вай композитораш Дзейтанаъкъан Тимур, Малсанаъкъан Зарема, Хулаганаъкъан Артур. Иллиалархой а ашархой а говзал дикка шера я, цар доах оперни, эстрадни иллеш, романсаш; иштта хаза йиш я классически а халкъа а ашараш. Укх тІехьарча хана, керда хІама юкьеденад цун балха. Филармоне артисташа юрташца а шахьарашка а концертташ тел Пушкина карташ ийцача билетех. Цу гІулакхо дешархошта дикагІа йовзийт вай ашарий искусство, езайолийт из, ма хулла дукхагІа нах юкьеоза таро хулийт. ДІахо а, наьха хьашташ кхоачашдеш, филармоне къахьега аьттув балар лов.

Яхъашка дакъа лоацаргда вай йоазанхоша

Гаьгенакъсан Марина

Успенский Эдуарда хета-ьяь йола «Бокка фаьлг» яха преми яккха аьттув ба вай йоазанхой. Даъа лаца безам бараша дехар дIачудала деза. Из хоам тхога бир культуран гулакках йолча министрствос.

«Яхъаш шин дакъах лат-таш я. «Сакъердаме книжка» яхача дакъа юкъегIоргда берашта лаьрхIа даь Илман йоазош. «Фаьлг» яхача дакъа юкъедолх берашта кхелла исбахьален йоазош. Росссе паччахьалкхен берий библиотекан преми цу дакъе укх шера кхаь сага эцаргья. Хьалхарча лагIа тIа ваьнначоа кхоачаргдола ачча 600 000 сом да, шоллагIа моттиг яккхачо эцаргда 400 000 сом, кхоалагIча моттигага кхаьчачун лургда 200 000. «Сакъердаме книжка» яхача дакъе котваьнначоа дала лерхI 300 000 сом», — йоах тхога кхаьчача хоамо.

Белгалде деза, дакъа лаца ловш волчунгара каьхаташ, гуйран хьалхарч бутт хьатIакхачалца дIачуийдергдолга. Ер шу чакхдоалача хана, дIакхайкабергба котваьннараш.

Книжкаш дешарий гIонча

Гарчакханаъсан Сали

Керда хьаяьча ГалгIай Республика кертгера библиотек хьайийлла 30 шу дизад. Вай дахаш болча Росси олаш болча мехка гетгара чIоагIа йоакхо ю библиотекай болх тоабара а наьха хьашташ ма хулла дикагIа кхоачашдара а. Кхоачам ба духхьал библиотекай таьрахь дагадехача, 44 эзар совгIа библиотека я Росссе, шоашта чухьнахьа эзараш тайп-тайпара — исбахьален, Илман, технически, методически, хIама лахара гIо ду — книжкаш долаш. Вай республике ший къаьстта библиотек хьаелларо таро хулийт, духхьал книжкаш наха лоаттадаь ца Iеш, цхьацца чIоагIа эшаш дола вIашагIкхетараш чакхдаха, керда книжкаш довзийташ йола кхетаченаш е, уж арадаха.

Вай республикерча библиотекан болхлоша гIо деш араяьннай «Россе поэзе антологи», цунна дешхьалхе язьяьр ва вай мехка президент Путин Владимир Владимирович, иштта ара-

даьннад прозах, берий литературах дола гулламаш.

Библиотекан болхлоша касткаста нах гулбу, къаьна а къона а йоазанхой баь денош дезе. Цу тайпара вIашагIкхетараш хиннад, сонa дагадоагIаш, библиотекан 20 шу дузаш, Янданаъкъан Жамалдий цитаязьяь а сурт дола а улг хьаделлаш, «СелаIад» яхача берий журнала 25 шу дузаш, Малсаганаъкъан Зоврбика, Малсаганаъкъан Оарцхой, Чакхенаъкъан Саида, кхьичар докхий таьрахьаш долаш. Иштта къонача йоазанхошта гIо-новкъосталду библиотекo, цар арадаьнна керда книжкаш довзийт республикан бахархошта, цар чулоацaм тохкаш къамаьлаш ду.

Лакхе аз белгала ма даккхара, керда, лоархIаме книжкаш арадоахаш а гIо-новкъосталду цигарча болхлоша. Сонa а масанена а совгIат хилар 2018 шера, библиотекан болхлоша хьалхале а лелаеш, Ярославле арадаьннача «Эрсий классика гIалгIай меттала» яхача кхаь книжках. Дуккхача шерашка гIалгIай йоазанхоша: поэташа, прозаикаша, тар-

жамхоша — мел хьийга къа вIашагIтехад цар цу кхаь книжкаш нолIарашта кIалха. Из бахьан долаш, ГалгIай меттала еша йиш я Некрасова, Пушкина, Лермонтова, Блока, Бальмонта, Баратынске, Бедне, Тютчева, Горьке, Бунина, Крылова, Есенина, Маяковске, Фета, Цветаевой, Никитина, Бартой, Михалкова, Маршака, Минтяка байташ; цхьаццадола Толстой, Пришвина дувцараш. Уж йоазош шин меттала кепa теха да эрсийи гIалгIайи.

Цкъа цу библиотеке нийсвелар со, гулакха ваха. Инфекционни больнице лораергьяцар цIенал цучурчул чIоагIагIа. Чувоаллача полтув дIаэц, хьалу когаш тIа ювхаю бахилаш. Сатийна а яр цу чу, мoзан ткъама тата хозаргдолаш. Болх беш яр библиотекан еррига 12 отдел. Къаьстта а директора заместитель Малсаганаъкъан Лида.

Директор ше Москве кхетаче яха цIагIа яцар. Бакъда из а — Газданаъкъан Iаддала Ра-дима (Цаэш) — сонa йовзаш а къамаьл доагIаш а хиннай. Цу библиотекан цо доал ду дукха ха я, 1995 шера денз, цун генеральни директор йолаш хьайоагIа из. Деррига дика да, бакъда цаI даркх тоаде дезаш. ГалгIай мехка столице хила эзаркх из санна йола библиотека. Цига хулаш долча вIашагIкхетарашка дакъа лаца безам а болаш, гаьна хиларах цига хьалваха ха йоацаш е блакъожабеш вус хийла сар. ГалгIайчен дeга метте из яларе, иштта хургдацар.

МалагIа ловца боаккхаргба библиотеканна? Шерлулда цун доазош, чура книжкаш латта моттигаш парIатарIа хийла, мoгаш-маьрша хилба ерригаца отделашка къахьега нах.

Керда мультфильм хьокхаргда вайцигарча берашта

Гаьгенакъсан Марина

«Эрмитажера цискаш» яха мультфильм гойгаргдола болх вIашагIбеллар, Магасерча культуран гулакх доаржадарах болча болхлоша. «Кхетаче дIайоалалургья укх бетта пхелагIча дийнахьа, сайрийна ткъо минотьялча ворхI сахьат доаллаш. Цхьан сахьатаи итт минотаи лаьрхIа да деррига мультфильм.

Билета мах 250 сом ба. Бахархой аьттув ба, Пушкина картага гIолла из эца. Ровенский Василий яха продюсер, режиссёр ва из мультфильм вIашагIделлар. Хий чухийддачул тIехьагIа, эггара цIихеза йолча музей кхаьчача циска йовз Эрмитажа мел йола къайленаш. Дехкех цу чура сурташ лорцаш, дукха цискаш хул цу чу дахаш. Царех дIакхета безам болаш хьовз циск Винсент а, бакъда из иштта атта дац. Фу хоржаргда-теш Винсента?.. Из деррига довзаргда мультфильмага хьажа веначоа», — йоах тхога бенача хоамо.

Книжкаш дешара тIахьех бераш

Газданаъкъан Ахьмад

Берий книжкай ди да, вайна хьатIадоагIаш. Цуденца лерхIам лаьца, бераша дийшача дика хургдолча книжкай цIераш яьхар культуран гулакха йолча министерствон кулгал деча Лаьнанаъкъан Залинас. Тайп-тайпарча ханашка вай къаман йоазанхоша берашта лаьрхIа кхелла книжкаш ду уж.

«Царна юкъе да Базорканаъкъан Идриса яздаь

«Куни», Ведажанаъкъан Ахьмада «Шолжа-юртара Гапур», Дахкилганаъкъан ИбрахIима «Берд», Гаьгенаъкъан Гирихана «Хоза моза», Коазой Нурдина яздаь «Садоалла хIамаш» яха книжкаш, Газданаъкъан Аьсета «Чайтоанг».

Лаьнанаъкъан Залинас яхачох, гетгара дика цу юкъе оттадича хургдарех да Матенаъкъан Илeза, Новразанаъкъан Маккас арахийца книжкаш», — дийцар тха газетага культуран министерствон болхлоша.

ЗАЛИНА ЛЬЯНОВА ДЕЛИТСЯ ПОДБОРКОЙ КНИГ, КОТОРЫЕ СТОИТ ПРОЧИТАТЬ РОДИТЕЛЯМ СО СВОИМИ ДЕТЬМИ:

1. «САДОАЛА ХIАМАШ» — НУРДИН КОДЗОЕВ;
2. «ГАПУР ИЗ СУНИЮРТА» — ВЕДЗИЖЕВ АХМЕД;
3. «ЧАЙТОАНГ» — ЭСЕТ ГАЗДИЕВА;
4. «КУНИ» — ИДРИС БАЗОРКИН;
5. «БЕРД» — ИБРАГИМ ДАХКИЛЬГОВ;
6. «ХОЗА МОЗА ГИРИХАН ГАГИЕВ. (ПОЭМА) ИНГУШСКАЯ ВЕРСИЯ МУХИ-ЦОКОТУХИ.

